

Likumprojekta „Grozījumi likumā ”Par zemes privatizāciju lauku apvidos”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

Tiesību akta projekta anotācijas kopsavilkums	
<p>Mērķis, risinājums un projekta spēkā stāšanās laiks (500 zīmes bez atstarpēm)</p>	<p>Iestādoties Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā (turpmāk – ESAO), (angliski - OECD), Latvija apņēmas līdz 2019.gada 31.decembrim novērst neatbilstību ESAO Liberalizācijas kodeksu nediskriminācijas nosacījumam Latvijas likumos attiecībā uz zemes iegādi.</p> <p>Lai izpildītu ESAO saistības, Latvijai līdz 2019. gada 31. decembrim jānovērš spēkā esošās diskriminējošās normas, kas Latvijas un pārējo ES dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas (turpmāk – EEZ) pilsoņiem, kā arī Šveices Konfederācijas pilsoņiem dod priekšrocības lauksaimniecības zemes iegādē iepretim ESAO Liberalizācijas kodeksu dalībvalstīm. Likumprojekta regulējums paredz, ka arī ESAO dalībvalstu fiziskas un juridiskas personas var veikt darījumus ar lauksaimniecības zemi, saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā Eiropas savienības (turpmāk - ES), EEZ un Šveices Konfederācijas pilsoņi un juridiskas personas.</p> <p>Paredzams, ka likumprojekts stāsies spēkā 2020. gada 1. janvārī.</p>

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība	
<p>1. Pamatojums</p>	<p>Latvija 2016. gada 1. jūlijā iestājās ESAO un saskaņā ar ESAO Liberalizācijas kodeksu Latvijai ir jāapņemas līdz 2019. gada 31. decembrim veikt izmaiņas nacionālajā likumdošanā, kas ļautu iegādāties lauksaimniecības zemi arī tiem ESAO dalībvalstu pilsoņiem un juridiskām personām, kuri nav ES, EEZ vai Šveices Konfederācijas pārstāvji.</p> <p>Šīs atrunas, kas izriet no ESAO liberalizācijas kodeksa ir iekļautas Līgumā par Latvijas Republikas pievienoanos konvencijai par ESAO nosacījumiem¹. Kodeksa vispārīgie nosacījumi paredz, ka finanšu kustība (investīcijas) nevar tikt nepamatoti ierobežota, izņemot sabiedriskās kārtības un nacionālās drošības nodrošināšanai, savukārt pamatotie ierobežojumi nedrīkst būt diskriminējoši starp ESAO dalībvalstīm.</p> <p>Saskaņā ar iestāšanās ESAO nosacījumiem, sākot ar 2020. gada 1. janvāri lauksaimniecības zemes tirgus liberalizācijas priekšrocība attiecībā uz ESAO dalībvalstu pilsoņiem, sākot ar 2020. gada 1. janvāri attieksies arī tad, ja netiks grozīti nacionālie normatīvie akti.</p>

¹<https://m.likumi.lv/doc.php?id=283297>

2.	Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar ESAO Liberalizācijas kodeksu un Latvijas Republikas pievienošanās konvencijai² Latvija ir apņēmusies līdz 2019. gada 31. decembrim veikt izmaiņas nacionālajā likumdošanā, kas ļautu iegādāties lauksaimniecības zemi visiem ESAO dalībvalstu pilsoņiem un juridiskām personām. ESAO ir 36 dalībvalstis: Beļģija, Dānija, Vācija, Francija, Grieķija, Īrija, Islande, Itālija, Kanāda, Luksemburga, Nīderlande, Norvēģija, Austrija, Portugāle, Zviedrija, Šveice, Spānija, Turcija, ASV, Apvienotā Karaliste, Japāna, Somija, Austrālija, Jaunzēlande, Meksika, Čehija, Koreja, Ungārija, Polija, Slovākija, Čīle, Slovēnija, Izraēla, Igaunija, Latvija, Lietuva.</p> <p>ESAO dalībvalstis, kas nav ES, EEZ, Šveices Konfederācijas dalībvalstis, ir: Čīle, Dienvidkoreja, Austrālija, Jaunzēlande, Meksika, Kanāda, ASV, Turcija, Izraēla un Japāna.</p> <p>Pievienošanās sarunu procesā atrodas Kostarika, sarunas uzsāktas 2015. gadā.</p> <p>Apturētas pievienošanās sarunas ar Krieviju, sarunas uzsāktas 2007. gada maijā, 2014. gada martā sarunas apturētas saistība ar Krievijas lomu 2014. gada Krimas krīzē.</p> <p>ESAO padome patlaban izskata lūgumus pievienoties arī Argentīnai, Brazīlijai, Bulgārijai, Horvātijai, Peru un Rumānijai.</p> <p>Likums "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" un Ministru kabineta noteikumi Nr. 748 "Noteikumi par darījumiem ar lauksaimniecības zemi" ir normatīvie akti, kas nosaka kārtību un tiesisko regulējumu par darījumiem ar lauksaimniecības zemi.</p> <p>Likuma "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" 28. pants nosaka, ka zemi var iegūt īpašumā šādi darījumu subjekti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Latvijas Republikas pilsoņi un citu Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņi, kā arī Eiropas Ekonomikas zonas valstu un Šveices Konfederācijas pilsoņi (turpmāk - 1.punkts); 2) Latvijas Republika kā sākotnējā publisko tiesību juridiskā persona un atvasinātas publiskas personas (turpmāk - 2.punkts); 3) Latvijas Republikā reģistrēta kapitālsabiedrība, kā arī citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Šveices Konfederācijā reģistrēta kapitālsabiedrība, kura reģistrējusies kā nodokļu maksātājs Latvijas Republikā (turpmāk-3.punkts) un: <ol style="list-style-type: none"> a) kuras visi dalībnieki ir šīs daļas 1. vai 2.punktā minētie subjekti katrs atsevišķi vai vairāki kopā, b) kuras visi dalībnieki fiziskās vai juridiskās personas ir no valstīm, ar kurām Latvijas Republika ir noslēgusi
----	--	--

² <http://www.oecd.org/daf/inv/investment-policy/Code-capital-movements-EN.pdf>

	<p>starptautiskus līgumus par ieguldījumu veicināšanu un aizsardzību, ko apstiprinājusi Saeima līdz 1996. gada 31.decembrim (minētais attiecināms arī uz fiziskajām vai juridiskajām personām no valstīm, ar kurām starptautiskie līgumi noslēgti pēc 1996.gada 31.decembra, ja šajos līgumos paredzētas Latvijas Republikā reģistrēto fizisko un juridisko personu tiesības iegādāties zemi attiecīgā valstī),</p> <p>c) kuras visi dalībnieki ir vairāki šā punkta "a" un "b" apakšpunktā minētie subjekti kopā;</p> <p>4) Latvijā reģistrētas reliģiskās organizācijas, kuru darbības laiks, skaitot no dienas, kad tās reģistrētas bez pienākuma pārreģistrēties, vai dienas, kad sniegušas paziņojumu reģistra iestādei Latvijas Republikā, ir ne mazāks, kā trīs gadi;</p> <p>5) Latvijas Republikā, citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Šveices Konfederācijā reģistrēts tiesību subjekts, kas reģistrējies kā nodokļu maksātājs vai saimnieciskās darbības veicējs Latvijas Republikā un ir:</p> <p>a) individuālais uzņēmums, kura īpašnieks ir šīs daļas 1.punktā minētā persona,</p> <p>b) individuālais komersants, kuru reģistrējusi šīs daļas 1.punktā minētā persona,</p> <p>c) kooperatīvā sabiedrība, kuras visi biedri ir šīs daļas 1., 2. un 3.punktā, kā arī šā punkta "a", "b" un "d" apakšpunktā minētie subjekti katrs atsevišķi vai vairāki kopā,</p> <p>d) cits Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrēts tiesību subjekts, kas pielīdzināms šajā punktā minētajiem subjektiem;</p> <p>6) Latvijas Republikas Biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrētas biedrības un nodibinājumi, kuru darbības laiks, skaitot no reģistrēšanas brīža Latvijas Republikā, ir ne mazāks kā trīs gadi, kuru darbības mērķis ir saistīts ar dabas aizsardzību, lauksaimniecības kultūraugu vai produktu ražošanu vai medību saimniecības organizēšanu un uzturēšanu un kuras iegādājas zemi šo mērķu īstenošanai.</p> <p>Likuma "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" 28.¹ panta pirmās daļas 1. un 2.punkts nosaka, ka lauksaimniecībā izmantojamo zemi un zemi, kuras sastāvā dominējošā zemes lietošanas kategorija ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, salīdzinot tās aizņemto platību ar citām zemes lietošanas kategorijām atbilstošo darījuma objekta platību summu vai darījuma objekta sastāvā esošas atsevišķas zemes vienības platību, kā arī šo zemes īpašumu domājamo daļu šā likuma</p>
--	---

		<p>28.panta pirmajā daļā minētie darījumu subjekti var iegūt īpašumā, ja tie ir:</p> <p>1) fiziskās personas, kas atbilst visiem šādiem nosacījumiem: ir reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicēji Latvijas Republikā; rakstveidā apliecina, ka šīs zemes izmantošanu lauksaimnieciskajā darbībā uzsāks gada laikā pēc tās iegādes un nodrošinās arī turpmāk, ja zeme iepriekšējā vai tekošajā gadā ir bijusi pieteikta tiešajiem maksājumiem, vai uzsāks triju gadu laikā un nodrošinās arī turpmāk, ja zeme iepriekšējā vai tekošajā gadā nav bijusi pieteikta tiešajiem maksājumiem; tām nodokļu parādu kopsumma Latvijā vai valstī, kurā atrodas šo personu pastāvīgā dzīvesvieta, nepārsniedz 150 euro; ir saņēmušas Savienības pilsoņa reģistrācijas apliecību un dokumentu par valsts valodas zināšanām vismaz atbilstoši B līmeņa 2. pakāpei, ja tās ir citu ES dalībvalstu pilsoņi, EEZ valstu vai Šveices Konfederācijas pilsoņi;</p> <p>2) juridiskās personas, kas atbilst visiem šādiem nosacījumiem: rakstveidā apliecina, ka šīs zemes izmantošanu lauksaimnieciskajā darbībā uzsāks gada laikā pēc tās iegādes un nodrošinās arī turpmāk, ja zeme iepriekšējā vai tekošajā gadā ir bijusi pieteikta tiešajiem maksājumiem, vai uzsāks triju gadu laikā un nodrošinās arī turpmāk, ja zeme iepriekšējā vai tekošajā gadā nav bijusi pieteikta tiešajiem maksājumiem; var norādīt patiesos labuma guvējus un apliecināt, ka visi patiesie labuma guvēji ir šā likuma 28.panta pirmās daļas 1.punktā minētās personas; tām nodokļu parādu kopsumma Latvijā vai valstī, kurā šīs personas ir reģistrētas, nepārsniedz 150 euro; ir tās kapitāldaļu īpašnieks vai īpašnieki, kuri kopā pārstāv vairāk par pusi no balsstiesīgā kapitāla sabiedrībā, un visas personas, kurām ir tiesības pārstāvēt sabiedrību, ja tās ir citu ES dalībvalstu pilsoņi, EEZ valstu vai Šveices Konfederācijas pilsoņi, ir saņēmušas Savienības pilsoņa reģistrācijas apliecību un dokumentu par valsts valodas zināšanām vismaz atbilstoši B līmeņa 2. pakāpei.</p> <p>Likumā “Par zemes privatizāciju lauku apvidos” ietvertā tiesiskā regulējuma virsmērķis ir vērsts uz Latvijas zemes resursu ilgtspējīgu saglabāšanu – lauksaimniecības zemes un augsnes degradācijas samazināšanu un degradācijas riska novēršanu, konkurētspējīgākas lauku saimniecību struktūras radīšanu, uz zemes izmantošanas struktūras uzlabošanu uz nākotni vērstā veidā, uz lauksaimniecībā izmantojamo zemju aktīvu izmantošanu lauksaimnieciskās ražošanas nodrošināšanai, uz zemes izmantošanu lauksaimnieciskajā ražošanā, kā arī uz to, lai ar</p>
--	--	---

		<p>katru lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektāru tiktu radīta pievienotā vērtība, apzinoties lauksaimniecības zemes saglabāšanas un izmantošanas nozīmību kopējā pasaules kontekstā.</p> <p>Likuma apakšmērķis ir veicināt lauksaimniecības zemes saglabāšanu lauksaimnieciskajai ražošanai, paredzot iespēju to iegādāties ikvienai personai, kura vēlas nodarboties ar lauksaimniecisko ražošanu, izvirzot visiem vienādus nosacījumus. Izvirzītais likuma mērķis saskan ar vienu no ES kopējās lauksaimniecības politikas mērķiem - celt lauksaimniecības ražīgumu un panākt lauksaimniecības ražošanas racionālu attīstību.</p>
3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas un publiskas personas kapitālsabiedrības	Nav
4.	Cita informācija	Nav.

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	<p>Likumprojekts attiecas uz ESAO dalībvalstu pilsoņiem un juridiskām personām, kas vēlas iegādāties lauksaimniecības zemi Latvijā.</p> <p>Paredzētās izmaiņas nacionālajā likumdošanā ļaus iegādāties lauksaimniecības zemi arī ESAO dalībvalstu pilsoņiem un juridiskām personām, kuras nav Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomikas zonas vai Šveices Konfederācijas pilsoņi vai juridiskas personas.</p>
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecības un administratīvo slogu	<p>Likumprojekta tiesiskais regulējums veicinās Latvijas Nacionālajā attīstības plānā noteikto apsaimniekotās lauksaimniecībā izmantojamās zemes īpatsvara rādītāju sasniegšanu un var ietekmēt lauksaimniecības zemes darījumu skaitu.</p>
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Likumprojekts šo jomu neskar.
4.	Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums	Likumprojekts šo jomu neskar.
5.	Cita informācija	Nav.

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Rādītāji	2019. gads	Turpmākie trīs gadi (euro)		
		2020.	2021.	2022.

	saskaņā ar valsts budžetu kārtējam gadam	izmaiņas kārtējā gadā, salīdzinot ar valsts budžetu kārtējam gadam	saskaņā ar vidēja termiņa budžeta ietvaru	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa budžeta ietvaru 2020. gadam	saskaņā ar vidēja termiņa budžeta ietvaru	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021. gadam	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022. gadam
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Budžeta ieņēmumi	0	0	0	0	0	0	0
1.1. valsts pamatbudžets, tai skaitā ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	0	0	0	0	0	0	0
1.2. valsts speciālais budžets							
1.3. pašvaldību budžets							
2. Budžeta izdevumi							
2.1. valsts pamatbudžets	0	0	0	0	0	0	0
2.2. valsts speciālais budžets	0	0	0	0	0	0	0
2.3. pašvaldību budžets							
3. Finansiālā ietekme	0	0	0	0	0	0	0
3.1. valsts pamatbudžets	0	0	0	0	0	0	0
3.2. speciālais budžets							
3.3. pašvaldību budžets							

4. Finanšu līdzekļi papildu izdevumu finansēšanai (kompensējošu izdevumu samazinājumu norāda ar "+" zīmi)	X		X		X		
5. Precizēta finansiālā ietekme			X		X		
5.1. valsts pamatbudžets							
5.2. speciālais budžets	X						
5.3. pašvaldību budžets							
6. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas pielikumā)	Nav attiecināms.						
6.1. detalizēts ieņēmumu aprēķins							
6.2. detalizēts izdevumu aprēķins							
7. Amata vietu skaita izmaiņas	Nav attiecināms.						
8. Cita informācija	Nav						

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu		
1.	Saistītie tiesību aktu projekti	Likumprojekts šo jomu neskar.
2.	Atbildīgā institūcija	Likumprojekts šo jomu neskar.
3.	Cita informācija	Nav

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām
Likumprojekts izstrādāts, lai izpildītu saistības, kas izriet no ESAO Liberalizācijas kodeksa un 2016.gada 29.aprīļa līguma par Latvijas Republikas pievienošanas konvencijai par ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju nosacījumiem.

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes		
1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Sabiedriskā apspriešana
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	Informācija par rīkojuma projektu tiks publicēta Zemkopības ministrijas tīmekļa vietnes (www.zm.gov.lv) sadaļā „Sabiedriskā apspriešana”, dodot iespēju sabiedrības pārstāvjiem rīkojuma projekta izstrādes gaitā sniegt viedokļus.
3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti	Likumprojekts šo jomu neskar.
4.	Cita informācija	Nav.

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām		
1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas.	Projekta izpildi nodrošinās Latvijas novadu pašvaldības.
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem	Likumprojekta izpilde neietekmē pārvaldes funkcijas un uzdevumus, tās netiek paplašinātas vai sašaurinātas. Jaunas institūcijas saistībā ar likumprojekta izpildi netiek radītas, un likumprojekts neparedz arī esošu institūciju likvidāciju vai reorganizāciju. Likumprojekta izpildi var nodrošināt esošajās institūcijās ar tām pieejamiem resursiem.
3.	Cita informācija	Likumprojektam nav ietekmes uz valsts budžetu, jo papildu līdzekļi no valsts budžeta nav nepieciešami.

		Likumprojekts tiks publicēts Latvijas Republikas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis”, kā arī būs pieejams bezmaksas normatīvo aktu bāzē www.likumi.lv .
--	--	---

Zemkopības ministrs

K. Gerhards

Muceniece 67027228
Dace.Muceniece@zm.gov.lv